

3. SROVNÁNÍ ROKŮ 2005 a 2009

3.1 Počet cizinců a věková struktura

Publikace se zabývá zvlášť situací v roce 2005 a 2009. Pokud porovnáme tyto dva roky, resp. vývoj mezi nimi, zjistíme, že se počet cizinců zvyšoval. Zvyšování mezi lety ale neprobíhalo stejným tempem. Ukázalo se, že ačkoliv i v posledním roce došlo k vzestupu počtu cizinců, není tento nárůst již tak výrazný jako v letech předchozích. Od roku 2005 se počet cizinců v České republice zvýšil o 168 731 osob. Srovnáme-li věkovou strukturu cizinců mezi danými lety, zjistíme, že je prakticky shodná. Dá se předpokládat, že věková struktura se u cizinců výrazně nemění. Tvar věkové struktury je dán účelem pobytu cizinců, kdy většina z nich přichází do republiky za prací. Další informaci přinášely koláčové grafy nejčastějších státních občanství, které se také podobně jako tvar věkové struktury neměnily. Mezi nejčastější státní občanství stále patří občanství ukrajinské, slovenské a vietnamské. Regionální rozložení počtu cizinců zůstává také více méně shodné. Nejvíce cizinců se stále nachází v hlavním městě a jeho okolí. Z hlediska podílu cizinců v okresech České republiky se po oba roky mezi okresy s nejvyšší hodnotou podílu umístily okresy Hlavní město Praha, Praha - východ, Praha - západ a některé další okresy Středočeského kraje a dále okresy Karlovarského kraje jako Cheb či Karlovy Vary. Mezi roky 2005 a 2009 se příliš neměnilo ani pořadí okresů podle průměrného věku. Nejnižší hodnotu vykazoval po oba roky okres Cheb, naopak nejvyšší hodnoty byly zaznamenány spíše na severovýchodě republiky.

3.2 Porodnost

Počet živě narozených cizinců mezi lety 2005 a 2009 na území republiky stále rostl. V roce 2009 se zastavil na hodnotě 3 104 dětí. S tím, jak rostl absolutní počet narozených dětí, stoupal i podíl cizinců na celkovém počtu narozených dětí v České republice. V roce 2009 přesáhl podíl hodnotu 2,5 %. Nejčastější státní občanství narozených dětí byla po oba roky stejná a struktura narozených kopíruje strukturu cizinců na území republiky – jednalo se o státní občanství Vietnamu, Ukrajiny a Slovenska. Regionální pohled ukazuje, že nejvíce cizinců se narodilo v hlavním městě po oba sledované roky a podíl živě narozených cizinců dosahoval nejvyšších hodnot jak v hlavním městě, tak v Karlovarském kraji. Co se týká intenzity plodnosti, úhrnná plodnost v populaci vzrostla mezi danými lety o 0,13 dítěte na úrovni republiky. Regionální rozložení intenzity plodnosti zůstalo z pohledu maxima po oba roky stejné, nejvyšší hodnota byla naměřena v Karlovarském kraji.

3.3 Sňatečnost

Počet sňatků cizinců mezi lety 2005 a 2009 mírně klesal a v roce 2009 se pohyboval pod hranicí čtyř a půl tisíce. Struktura sňatků se mezi oběma roky nelišila, a tak nadále převládají sňatky s ženou, která má státní občanství České republiky a vstupuje do manželství s mužem jiného než českého státního občanství. Nezměnila se ani struktura sňatků podle státního občanství. Muž se státním občanstvím České republiky si nejčastěji bral za ženu cizinku státního občanství Slovenska, Ukrajiny, Vietnamu, případně Ruska. Ženy se státním občanstvím České republiky si za muže braly cizince státního občanství Německa, Slovenska, Ukrajiny a Spojeného království. Na úrovni krajů se situace mezi roky také nezměnila. Nejvyšší počty byly naměřeny v Hlavním městě Praze, naopak podíl sňatků cizinců byl po oba roky nejvyšší v Karlovarském kraji. Co se týká okresů, nejvyšší počty sňatků se nachází v okresech s velkou aglomerací jako jsou okresy Brno-město či Ostrava-město. Je zřejmé, že absolutní počty událostí souvisí s velikostí populace cizinců v dané územní jednotce.

3.4 Rozvodovost

Počet rozvodů cizinců byl vždy nižší než počet sňatků, kdy se po všechny roky pohyboval okolo dvou tisíc. Nejvyššího počtu bylo dosaženo v roce 2008, kdy se počet rozvodů ustálil na hodnotě 2 217. Struktura rozvodů se po celé období prakticky neměnila, vždy převažovaly rozvody s ženou občankou České republiky a v posledních letech se začaly více vyskytovat rozvody manželství tvořených pouze cizinci. Struktura rozvodů se mezi oběma roky nezměnila a kopírovala strukturu sňatků. V případě, že muž byl občanem ČR, rozváděl se s manželkou státního občanství slovenského, ruského a ukrajinského. V případě, že žena měla státní občanství České republiky, rozváděla se nejčastěji s mužem státního občanství Slovenska, Vietnamu a Ukrajiny. Absolutní počet rozvodů byl po oba roky nejvyšší v Hlavním městě Praze, ale z hlediska podílu dominoval mezi kraji Karlovarský kraj. Mezi okresy zaujímaly přední příčky většinou okresy s velkou aglomerací.

3.5 Zaměstnanost

Celková zaměstnanost cizinců, měřená počtem cizinců vykonávající na území České republiky povolání, mezi roky 2005 a 2009 rostla. Od roku 2004 se počet cizinců téměř zdvojnásobil a v roce 2009 dosáhl počtu 335 176 osob. Struktura zaměstnanosti cizinců evidovaných MPSV se mezi lety 2005 a 2009 nezměnila. Převládali cizinci státních občanství Ukrajiny, Polska a Slovenska. Mezi nejčastější státní občanství se ještě zařadila státní občanství Mongolska, Moldavska nebo Bulharska.

U cizinců-živnostníků převažovali občané Vietnamu, Ukrajiny a Slovenska. Regionální situace v krajích kopírovala situaci celkového počtu cizinců. Nejvyšší počty byly zaznamenány v Hlavním městě Praze a ve Středočeském kraji. Z hlediska struktury zaměstnanosti podle evidence MPSV či MPO převažoval ve většině krajů počet cizinců evidovaných MPSV. Jen v kraji Ústeckém a Karlovarském tomu bylo naopak. Členění ekonomicky aktivních cizinců podle menších územních jednotek - tedy okresů - ukazovalo v obou letech nejvyšší počty v hlavním městě a ve městech s velkou aglomerací. Nejnižší počty byly zaznamenány v okresech Jeseník a Bruntál. Po oba roky se nejvyšší hodnoty podílu živnostníků na všech ekonomicky aktivních cizincích vyskytovaly v okrese Děčín (téměř 80 % v obou letech) a v dalších okresech na západě republiky, naopak nejmenší v okrese Karviná.